

گفت‌وگوی «جام جم» با نویسنده، تهیه‌کننده و کارگردان مجموعه‌های تلویزیونی که خارج از شهر تهران ساخته شده است

وقتی قصه‌ها از تهران کوچ می‌کنند

فاطمه کتابی

خبرنگار

سریال‌هایی که لوکیشن آنها خارج از تهران قرار دارد، در سال‌های اخیر موفق شده‌اند پیوندی عمیق و ماندگار با مخاطبان برقرار کنند و موجی از محبوبیت را به خود اختصاص دهند. این آثار، با جابه‌جایی روایت‌ها از پایتخت به گوشه و کنار ایران، نه تنها تصویرگر تنوع فرهنگی و اجتماعی کشور هستند بلکه می‌توانند مخاطب را به دنیای ملموس‌تر و واقعی‌تری از زندگی روزمره مردم در سایر نقاط ایران ببرند. آنچه این سریال‌ها را از دیگر آثار متمایز می‌کند، انعکاس اصالت‌ها، رسوم و دغدغه انسان‌هایی است که در فضای تهران نادیده انگاشته می‌شوند و به این ترتیب، ابعاد جدیدی از فرهنگ و زندگی ایرانی را در معرض دید می‌گذارند. مزیت این نوع آثار در چندین بعد نمود پیدا می‌کند.

نخست آن‌که با نمایش تنوع فرهنگی در گوشه‌گوشه ایران، به آشنایی هرچه بیشتر مخاطب با هویت‌های محلی و قومی مختلف کمک می‌کند. در کنار این، با معرفی جاذبه‌های طبیعی و گردشگری مناطق گوناگون، این سریال‌ها به گونه‌ای از سفیران فرهنگی و توریستی برای معرفی ایران به دنیای بیرون تبدیل می‌شوند. علاوه بر این، این آثار با نمایش دغدغه‌ها، آلام و امیدهای مردم در مناطق مختلف، پلی میان اقوام ایرانی می‌زنند و حس همبستگی ملی را تقویت می‌کنند. چنین سریال‌هایی در عین جذابیت، تلویزیون را از یکنواختی خارج کرده و در چهره‌ای نو به سوی دنیای شگرف و پرتنوع ایران می‌گشایند. برای بررسی سریال‌هایی که خارج از شهر تهران تولید شده سرغ‌علیرضا مسعودی، حسن نجاریان، حسن نجفی و علیرضا نجف‌زاده رفتیم که در کسوت نویسندگان، تهیه‌کننده و کارگردان تلاش کردند تهران‌گریزی کنند و آثاری خارج از تهران بسازند. با آنها درباره انتخاب لوکیشن‌ها، ضرورت ساخت آثاری خارج از تهران و... گفت‌وگو کردیم.

سریال‌ها نقشه فرهنگی کشور را ترسیم می‌کنند

علیرضا مسعودی، نویسنده و کارگردان با اشاره به تجربه ساخت سریال نوروز رنگی در مشهد مقدس گفت: قصه سریال من ایجاب می‌کرد بخشی را در مشهد فیلمبرداری کنیم به عبارتی یکی از گره‌های داستان باید در مشهد تولید و فیلمبرداری می‌شد. وی موقعیت‌های مکانی مختلف را در ایجاد فضا و حس داستان موثر دانست و افزود: استفاده از لوکیشن‌های غیرتهرانی در ایجاد حس و فضا بسیار کمک‌کننده است و موقعیت‌های خوبی را برای کسی که نویسنده و کارگردان است، فراهم می‌کند.

مسعودی با ذکر سریال‌های تلویزیونی که در سال‌های اخیر خارج از تهران ساخته شده، تصریح کرد: حداقل در یک دهه اخیر سریال‌هایی که اتفاقات آنها خارج از تهران رقم خورده، برای مخاطب جذاب‌تر بوده است. برای نمونه می‌توان به سریال‌هایی نظیر «پایتخت»، «نون خ» و «سوجان» اشاره کرد.

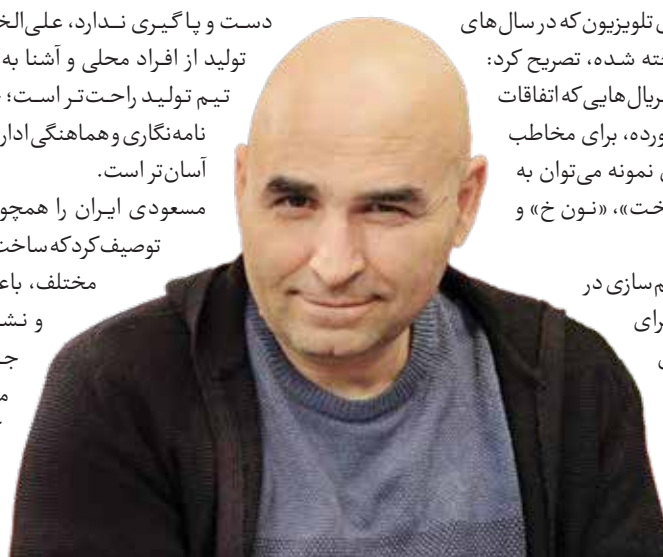
این کارگردان تلویزیونی فیلم‌سازی در مناطق مختلف را عاملی برای آشنایی مردم با فرهنگ‌های مختلف عنوان کرد و افزود: اعتقاد دارم در بسیاری از شهرستان‌ها می‌توان ماجرایایی را برای سریال

رقم زد تا مردم با فرهنگ آن منطقه آشنا شوند. من به شخصه دوست دارم بیشتر سریال‌هایی را کار کنم که داستانش خارج از تهران رقم می‌خورد.

مسعودی با اشاره به نکات مثبت و منفی ساخت سریال در لوکیشن‌های دور از تهران گفت: شاید به دلیل رفت و آمد، حمل و نقل و مسائل این چنینی هزینه بیشتری برای تیم تولید داشته باشد ولی به نظر من استفاده از موقعیت‌های مکانی مختلف، تنوع تصویری خوبی دارد و به شناخت و آشنایی مردم ایران با مناطق مختلف بسیار کمک می‌کند.

وی ادامه داد: انتخاب لوکیشن خارج از تهران محدودیت دست و پاگیری ندارد، علی‌الخصوص اگر مدیر تولید از افراد محلی و آشنا به محیط باشد، کار تیم تولید راحت‌تر است؛ حتی در مواردی نامه‌نگاری و هماهنگی اداری در شهرستان‌ها آسان‌تر است.

مسعودی ایران را همچون تابلوی نقاشی توصیف کرد که ساخت سریال در مناطق مختلف، باعث تنوع تصویری و نشان دادن مناطق جذاب استان‌های مختلف می‌شود که تاثیر بسزایی در جذب مخاطب دارد.

روایتی تازه از ایران در قالب تلویزیون

حسن نجفی، تهیه‌کننده تلویزیون با اشاره به تنوع اقلیمی ایران گفت: مردم هر منطقه دوست دارند هویت، فرهنگ و تاریخ خود را در قالب تلویزیون ببینند.

اگر بتوانیم ضمن نشان دادن این هویت‌ها، زوایای پنهان تاریخ را نیز روایت کنیم، گامی جدی در راستای پیوند اقوام برداشته‌ایم. تمرکز صرف بر تولیدات پایتخت‌محور، ما را از تنوع معماری، لباس، گویش، موسیقی و شخصیت‌های تاریخی محروم می‌کند. حضور مناطق مختلف در شبکه‌های تلویزیونی، همراه با دقت در تولید و رعایت استانداردها، می‌تواند به جذابیت رسانه ملی بیفزاید.

وی با اشاره به تجربه ساخت سریال «جلال» که در خارج از تهران فیلمبرداری شده بود، بیان کرد: ایران، با تمدن چند هزار ساله‌اش که با باورهای دینی آمیخته شده، می‌تواند از این فرصت بهره‌مند شود. سریال جلال دقیقاً به همین موضوع می‌پردازد. در قالب داستان یک

قدر و جایگاه خود را بشناسد مسائل فرهنگی منطقه خود این تهیه‌کننده استان‌ها را بتوانند دانست و گفت: باید بیشتری داده شود. مدیران تلویزیونی باید درک کنند که محدود و کم‌کیفیت تحت عنوان گذشته است. شبکه‌های استانی ما در سطح مشاهده هستند و لازم است تولیدات منطقه‌ای با استانداردهای جهانی همخوانی داشته باشد.

